

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU KAZIMIERSKIEGO
ZA 2020 ROK**

Busko-Zdrój, luty 2021

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz.195), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Od marca 2020r. działalność w przeważającej części była skierowana na zwalczanie epidemii związanej z wirusem SARS-coV-2. Nadzorem objętych jest 33 489 mieszkańców powiatu kazimierskiego (stan na 30.06.2020r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadził 420 kontroli, wydał 846 decyzji, w tym 802 o nałożeniu izolacji domowej lub kwarantanny w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 lub kontakcie z osobą zakażoną, nałożył 10 mandatów na kwotę 2 600zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 3 845 badania laboratoryjne, w tym 138 oznaczeń chemicznych, 3 360 oznaczeń fizycznych i 6 166 oznaczeń mikrobiologicznych.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych. PSSE Busko-Zdrój nie wykonuje badań w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2020 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audit zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu kazimierskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu kazimierskiego, pomimo epidemii związanej z wirusem SARS-CoV-2 pozostawało na dobrym poziomie.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU KAZIMIERSKIEGO ZA 2020 ROK

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12 a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz.195).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	6
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	10
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	12
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	14
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	17
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	19
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	22
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	27
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	36
X. PODSUMOWANIE	44

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. W związku z tym na terytorium Polski został ogłoszony stan epidemii. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie kazimierskim 19 marca 2020 r.

W 2020 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od marca do grudnia potwierdzono **930 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **61** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **25** zgonów z powodu Coronavirusa z czego 23 osób miało choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu kazimierskiego objęto kwarantanną **4894 osoby** i nadzorem epidemiologicznym **90 osób**. Liczba zleconych testów PCR przez PPIS w Busku- Zdroju na terenie powiatu kazimierskiego do wykonania przez laboratoria wynosiła w 2020 roku 1570. Należy zaznaczyć, iż SPZOZ w Kazimierzy Wielkiej miał możliwość zlecenia testów i je zlecał. Od 02.09.2020 r. zlecenia testów również realizowali lekarze Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Pod koniec roku sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń SARS-CoV-2 znacząco się poprawiła. Najtrudniejsza sytuacja w tym zakresie była w miesiącu październiku- 301 potwierdzonych zachorowań na SARS-CoV-2 i w listopadzie – 310 potwierdzone zachorowania na SARS-CoV-2. W grudniu zmniejszyła się liczba zleconych testów jak również znacząco spadła liczba pozytywnych wyników. Badania przesiewowe, które zleca PPIS w Busku- Zdroju na nadzorowanym terenie również charakteryzują się mniejszym odsetkiem wyników pozytywnych w grudniu w stosunku do wcześniejszych badań. Należy jednak zaznaczyć, iż sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń SARS-CoV-2 jest niestabilna i może w 2021r. dochodzić do znaczących wzrostów zakażeń.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2018-2019 w roku **2020** mieszczą się w średniej krajowej i utrzymują się na poziomie z roku 2019.

W roku **2020** nastąpił **znaczny spadek** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2019 w powiecie kazimierskim zarejestrowano **334** przypadków ospy wietrznej, natomiast w roku **2020** zarejestrowano **14** przypadki ospy wietrznej z czego 2 dzieci hospitalizowano z powodu z powodu powikłań.

W **2020 r.** odnotowano **spadek** zachorowań wywołanych przez **Salmonellę**.

W **2019 r.** odnotowano 14 zachorowań wywołanych przez Salmonellę w roku **2020** zarejestrowano **11 zachorowań na Salmonellę**.

przy zapadalności - w 2019 r. 41,25/100 tys. dla powiatu i 22,06/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 24,07/100 tys. w kraju.
- w 2020 r. 32,8/100 tys. dla powiatu i 9,67/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 13,73/100 tys. w kraju.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2020** nie zmieniła się liczba zarejestrowanych przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B. w stosunku do roku 2019. Natomiast w roku **2020** spadła liczba zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C w porównaniu do roku 2019.

W 2019 r. w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na WZW B, także w **2020** r. nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na WZW B – :

przy zapadalności - w 2019 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 2,58/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 7,33/100 tys. w kraju.
- w 2020 r. 0/100 tys. dla powiatu i 0,32/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 2,54/100 tys. w kraju.

W **2020** roku w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C, natomiast w 2019 r. – zarejestrowano 1 przypadek WZW C przy zapadalności – w 2019 r. 2,95/100 tys. dla powiatu i 6,38/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,55/100 tys. w kraju.
- w **2020** r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,22/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 2,42/100 tys. w kraju.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w **2020** r. w odniesieniu do roku 2019 odnotowano **wzrost zachorowań** w powiecie kazimierskim w w/w okresie czasu. W 2019 roku odnotowano **3 przypadki** boreliozy i w **2020 roku zarejestrowano – 7 przypadków boreliozy**.

Zapadalność dla powiatu w 2019 r. – 8,86/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 26,91/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 53,66/100 tys. mieszkańców.

w **2020** r. zapadalność dla powiatu wynosiła – 20,9/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 17,31/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 32,63/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli. Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2020 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie kazimierskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2020 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2019 r.
BCG	2020	Szczepienie noworodkowe	98,5%	99,5 %
Szczepienie p/WZW B	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	83%	86,43%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,5%	98,5 %
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2020	Szczepienie pierwotne	37,05%	50,25%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,1%	96,93%
Hib (przeciwno haemophilus influenzae)	2020	Szczepienie pierwotne	37,5 %	50,25%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,1%	96,33%
Zakażenia Streptococcus Pneumoniae	2020	Szczepienie pierwotne	61%	59,36%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,6%	97,44%
Odra, świnka, różyczka	2019	Szczepienie pierwotne	87,3%	72,44 %
DTaP + Polio	2015	Szczepienie I przypominające	69,2 %	81,03%
Odra, świnka, różyczka	2011 (10 rok życia)	rewakcyjnacja	78,6%	94,11%
błonica + tężec+ krztusiec (14 rok życia)	2007	Szczepienie II przypominające	62,6%	76%
Td błonica + tężec (19 rok życia)	2002	Szczepienie III przypominające	85,9%	79,05%

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził 1 postępowanie egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, które zakończyło się zaszczepieniem dzieci. W 2017 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadzi 2 postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W 2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. PPIS w Busku-Zdroju w 2018 r. prowadzi 3 postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, z czego w 1 przypadku

dziecko zostało zaszczepione 1 postępowanie **zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W jednym przypadku postępowanie jest w toku. W **2019 r.** do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku -Zdroju zgłoszono **3** nowe środowiska antyszczepionkowe z terenu powiatu kazimierskiego. 1 dziecko zostało zaszczepione . W stosunku do pozostałych **2** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju prowadzi postępowanie egzekucyjne. W 2020 r. nie zgłoszono nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2 .

W **2020 r. spadła** liczba osób szczepionych przeciwko wścieklźnie ponarażeniowo . W roku 2019 było **13** osób szczepionych ponarażeniowo, natomiast w roku **2020** były **4** osoby.

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2019 - 2020

Lp.	ROK	Powiat kazimierski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2019	5	14,8
2.	2020	3	8,9
Liczba ludności w powiecie w 2019r.		33 851	
Liczba ludności w powiecie w 2020 r.		33 489	

Współczynnik zapadalności na chorobą k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2019-2020 odnotowano **spadek** zachorowań w **2020 r.** w stosunku do roku 2019 .

W 2020 roku zgłoszono do PPIS w Busku-Zdroju w meldunkach MZ-55, 165 podejrzeń zachorowań na gripę, z czego hospitalizowano 11 osób. Spośród pacjentów hospitalizowanych u 5 osób potwierdzono badaniami laboratoryjnymi zachorowanie na gripę typu A, w tym 2 przypadki u dziecka do lat 14.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się 6 - urządzeń wodnych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

- 5- wodociągów publicznych
- 1- wodociąg komercyjny

Ponadto kontrolowano 2- sieci wodociągowe zaopatrywane z ujęć „obcych” tj. Stary Korczyn i Pałecznicza.

W roku sprawozdawczym Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna w Busku-Zdroju skontrolowała na terenie powiatu kazimierskiego wszystkie urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. 5 - wodociągów publicznych oraz 1 - wodociąg komercyjny tj.:

1) wodociąg POLAN Krzczonów, który w ograniczonym zakresie zaopatruje w wodę ludność w ramach sieci wodociągowej publicznej

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu kazimierskiego skontrolowano 6- urządzeń posiadających własne ujęcia wody to jest 100% urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę są to:

2.1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d (2 obiekty, 0,23 tys. ludności)

1. Łękawa, gm. Kazimierza Wielka
2. Stojanowice, gm. Bejsce

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (2 obiekty, 4,95 tys. ludności)

1. Rosiejów, gm. Skalbmierz
2. Czarnocin, gm. Czarnocin

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000 m³/d (1 obiekt, 17,8 tys. ludności)

1. Działoszyce (wliczony do powiatu Kazimierza Wielka)

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Wodociąg lok. POLAN-Krzczonów, Krakowska Hodowla i Nasiennictwo (200 osób)

Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny

przy produkcji wody. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne.

Na terenie powiatu kazimierskiego w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 22 prób wody.

Analizy wody wykazały:

- w 1 urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia, którego sieć wchodzi na teren powiatu Kazimierza Wielka (tj. w 1 próbie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bakteriologicznym),

Tab 1. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Kazimierza Wielka (5)	Działoszyce	1	-	-	-
	Łękawa	2	-	-	-
	Pałecznicza	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-
Bejsce (2)	Stojanowice	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-
Czarnocin (5)	Czarnocin	4	1	-	-
Opatowiec (3)	Stary Korczyn	-	1	-	-
	POLAN Krzczonów	2	-	-	-
Skalbmierz (6)	Działoszyce	1	-	-	-
	Rosiejów	4	1	-	-
	Razem: 21	18	3	-	-

Na podstawie art. 5 ust.1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał **oceny wszystkich wyników** badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty.

Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „oceny bieżące jakości wody” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W przypadkach gdy woda nie odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczynał postępowanie administracyjne.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań własnych (kontroli urzędowej) oraz kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów publicznych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nie odnotował przypadków pogorszenia się jakości wody.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badań pod kątem występowania bakterii **Legionella sp.** w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym świadczenia zdrowotne.

W 2020r. kontrolowano, jakość ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Kazimierzy Wielkiej przy ul. Partyzantów 12. Jakość ciepłej wody w obiekcie nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat kazimierski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - **21** prób wody (18 prób w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 3 w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. B).

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie kazimierskim** w roku sprawozdawczym 2020r. wydano 1 decyzję:

- 1) decyzja opłatowa za ponadnormatywne wyniki wody (przekroczenia odnotowano w zbiorniku rezerwowym Szpitala Powiatowego w Kazimierzy Wielkiej).

Na terenie powiatu kazimierskiego, na koniec okresu sprawozdawczego oceniono jakość wody w kontrolowanych urządzeniach jako odpowiadającą wymogom sanitarnym.

Teren powiatu kazimierskiego w przeważającej części uzbrojony w sieci wodociągowe (występują gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w PPSE w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),

- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (decyzje środowiskowych uwarunkowań)

W 2020 roku nie dokonywano żadnych uzgodnień przedsięwzięć na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko zlokalizowanych na terenie powiatu kazimierskiego.

Czynność uzgadniania przedsięwzięcia na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzona jest postępowaniem w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W przedmiocie wydano 13 opinii dla inwestycji planowanych na terenie powiatu kazimierskiego.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2020 roku wydano ogółem jedną opinię o dokumentacji projektowej. Analiza dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z niezajomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2021r, poz.195/) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2020 roku w 8 przypadkach zajmowano stanowiska w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W dwóch przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania decyzji.

Inne opinie sanitarne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydawał opinie sanitarne w ilości 31 w zakresie:

- pracy merytorycznej sekcji (opinie o przedsięwzięciach wspomaganych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz o obiektach przeznaczonych na kwarantannę)
- związane z ze stanem epidemii w kraju.

Postępowania administracyjne

Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego prowadziła na terenie powiatu kazimierskiego 15 postępowań w zakresie kar za naruszenia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19 . Nałożono 1 karę pieniężną administracyjną na kwotę 10 000 zł.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zajął jedno stanowisko w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla sporządzenia zmiany Nr 1 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Skalbierz” oraz jedno stanowisko w zakresie wpływu na środowisko i zdrowie ludzi projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru strefy „A” ochrony uzdrowskiej Kazimierza Wielka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w trybie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020r. Nr 283 ze zm.)

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy

biologicznej) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się 2 ustępy publiczne.

1. Ustęp publiczny w Kazimierzy Wielkiej
2. Ustęp publiczny w Skalbmierzu

W roku sprawozdawczym zostały skontrolowany 1 obiekt. Bieżący stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urzędzeń prowadzona prawidłowo.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

Na terenie powiatu kazimierskiego znajdują się – 2 obiekty przekazane w nadzór w 2020 przez WSSE:

1. Dom Pomocy Społecznej w Bejskach, Bejsce 230, 28-512 Bejsce
2. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka

oraz dwie placówki podlegające Caritas Diecezji Kieleckiej, zapewniające całodobową opiekę tj.

3. Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, Morawiany 2, 28-512 Bejsce (dawny DPS) podlega pod Caritas Diecezji Kieleckiej
4. Dom dla bezdomnych – placówka zapewniająca całodobową opiekę podlega pod Caritas Diecezji Kieleckiej

Obiekty w roku sprawozdawczym niekontrolowane z uwagi na stan epidemii.

2.3. Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty hotelarskie, całoroczne, w których świadczone są usługi noclegowe. Na terenie powiatu kazimierskiego znajdują się:

- Hotel „Wiśniewskich” w Kraśniowie
- Hotel „Lacon”

W roku sprawozdawczym skontrolowano powyższe obiekty.. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usług.

W 2020r. na terenie powiatu kazimierskiego nie dokonywano kontroli sanitarnych zakładów.

W związku ze stanem epidemii w kraju inspekcja sanitarna w obiektach usługowych przeprowadzała kontrole (oceniała

i weryfikowała) przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

Sprawdzano m.in. zapewnienie :

- bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu,
- bezpieczeństwa w salonie,
- procedur zapobiegawczych w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem pracownika
- procedur postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia u klienta.
- właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich,
- sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń,
- ważności środków,
- magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

Wypełniano listy kontrolne, tzw. checklisty. Wszystkie obiekty oceniono, jako dobre.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Brak w ewidencji.

2.6. Cmentarze

Liczba obiektów w ewidencji 15. Obiektów nie kontrolowano.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Brak na terenie powiatu kazimierskiego

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów kontrolowano tereny rekreacyjne, do których zaliczono place zabaw z piaskownicami oraz parki i zieleńce. Skontrolowano **1**-obiekt tj.:

- 1 park/zieleńce (Zieleńce w Skalbmierzu)

Ponadto kontrolowano **6** innych obiektów:

- 1) *usługi pogrzebowe -2*
- 2) *przystanki na terenie gminy Opatowiec – 1 kontrola*
- 3) *1 parking w Chwalibogowicach*
- 4) *1 siedziba Urzędów Gminy*
- 5) *1 zbiornik rezerwowy*

Wszystkie obiekty oceniono, jako dobre. Tylko w przypadku zbiornika rezerwowego stwierdzono nieprawidłowości – wydano decyzję opłatową.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe:

- **Stan sanitarny Kąpielisk**

W roku sprawozdawczym z terenu powiatu kazimierskiego nie funkcjonowały obiekty o statusie „miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli”.

- Akwen w Kazimierzy Wielkiej nie funkcjonował.
- Zbiornik rekreacyjny w Skalbmierzu nie rozpoczął działalności

- Stan sanitarny Pływalni

W ewidencji PSSE na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się jeden obiekt kąpielowy:

1. Pływalnia Miejska w Kazimierzy Wielkiej – podlegającą Kazimierskiemu Ośrodkowi Sportu - obiekt kąpielowy kryty, całoroczny

W związku z pandemią COVID-19, w bieżącym roku sprawozdawczym - pływalnia funkcjonowała w ograniczonym zakresie, obiekt zawieszał swoją działalność oraz stosował się do obostrzeń w związku z rozpowszechnianiem się koronawirusa. Funkcjonowanie obiektu (w terminach dozwolonych) uwarunkowane było spełnieniem niezbędnych wymogów sanitarnych.

Zarządca pływalni wykonywał **badania w ramach kontroli wewnętrznych**.

W 2020r. PPIS na powiecie kazimierskim wykonał **1 kontrolę** na pływalni (kontrola stanu technicznego obiektów).

3. Wnioski

Priorytetem działań w okresie pandemii był monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu kazimierskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajduje się 1 szpital:

- 1) Szpital Powiatowy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka

Obiekt w roku sprawozdawczym niekontrolowany

1.1 Zaopatrzenie w wodę

Szpital zaopatrywany w wodę przez wodociąg sieciowy Działoszyce, jakość wody odpowiada wymogom.

Obiekt szpitala posiada również rezerwowe źródło wody – zbiornik rezerwowy. Obiekt opisany wraz z postępowaniem w punkcie 2.5. *Inne podmioty zaopatrujące w wodę.*

1.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Obiekt szpitala w roku sprawozdawczym niekontrolowany. Nie kontrolowano postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi.

1.3 Gospodarka bielizną szpitalną

Obiekt szpitala w roku sprawozdawczym niekontrolowany. Nie kontrolowano postępowania z bielizną szpitalną.

1.4 Prosektoria

Obiekt szpitala w roku sprawozdawczym niekontrolowany. Brak danych o prosektorium.

2. Sanatoria – brak w ewidencji

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

Na terenie powiatu kazimierskiego w ewidencji znajduje się 10 obiektów.

- Ośrodki zdrowia i przychodnie – **7, (skontrolowano - 1).**
- Zakład opiekuńczo-leczniczy -**1, skontrolowano 0**
- Inne zakłady (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) tj. Pogotowie w Kazimierzy Wielkiej - **1 (skontrolowano - 0).**
- Zakłady rehabilitacji leczniczej – **1** tj. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „REHAMED” Kazimierza Wielka ul. Kolejowa 27E (**skontrolowano - 0**).

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych, objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów medycznych i wywóz odpadów komunalnych (na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku poprzednim).

Kontrola w zakresie postępowania z odpadami nie wykazała nieprawidłowości.

3.3. Gospodarka bielizną

W placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej (szafy). Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie (własne pralnie). Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W roku sprawozdawczym, w nadzorowanych obiektach nie wykonywano istotnych inwestycji. Na uwagę zasługuje zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Zasadniczą tematyką w 2020r. było prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne oraz prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 112 obiektów. W 2020r. skontrolowano 9 obiektów.

Tabela 1.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2020r
5	5
6 – 20	3
21 – 50	1
51 – 100	-
101 – 250	-
>250	-
ogółem	9

1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2020r. przeprowadzono 14 kontroli w 9 zakładach zatrudniających 52 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	11
Substancje i mieszaniny chemiczne	1
Czynniki biologiczne	2

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.

3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najczęściej kontroli w 2020r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Produkcja artykułów spożywczych
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi

W 2020r. najczęściej decyzji wydano w następujących branżach:

- Produkcja artykułów spożywczych
- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych

W 2020r. najczęściej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2020r. kontroli wydano 5 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Obniżenia NDN pyłów.
3. Zapewnienia szatni dla pracowników.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

W 2020r. w powiecie kazimierskim stwierdzono przekroczenia NDS pyłów w 1 zakładzie.

W przekroczeniach zapylenia pracowały 2 osoby. Wydano decyzję administracyjną nakazującą obniżenie zapylenia poniżej wartości NDS. Po przeprowadzeniu kontroli sprawdzającej stwierdzono brak przekroczeń. Warunki pracy 2 osób uległy poprawie.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne,

kapitałne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2. Poprawa warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN

W 1 zakładzie, zajmującym się działalnością usługową związaną z wyżywieniem wydzielono pomieszczenie szatni.

3.3 Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2020r. przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną w 1 zakładzie stosującym oraz magazynującym substancje i mieszaniny chemiczne. Ponadto w 2020r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 1 przypadku skontrolowano mieszaniny chemiczne, Nie wydawano decyzji administracyjnych.

3.4. Czynniki biologiczne

W 2020r. przeprowadzono 2 kontrole tematyczne dotyczące czynników biologicznych. Decyzji nie wydawano.

3.5. Choroby zawodowe

W 2020r. przeprowadzono 3 wizytacje w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 3 karty oceny narażenia zawodowego. Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową (rolnik).

4.Podsumowanie

W 2020r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH,) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na cytostatyki).

W 2019r. nie stwierdzono żadnych nowych przekroczeń normatywów higienicznych natomiast w 2020r. stwierdzono przekroczenie pyłów 1 zakładzie. Po wydaniu decyzji administracyjnej zapylenie zostało obniżone poniżej wartości NDS.

Nieznacznie zmniejszyła się liczba decyzji stwierdzających chorobę zawodową ponieważ w 2019r. nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim a w 2020r. wydano 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową (rolnik).

Należy podkreślić, iż w przypadku rolnika niemożliwym jest uniknięcie narażenia z powodu dużej ilości czynników alergizujących w otoczeniu oraz wrażliwości osobniczej jednostki.

Małą ilość chorób zawodowych oraz nieznaczny wzrost nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego dotyczącego;

- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo- wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2020r. na terenie powiatu kazimierskiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku Zdroju znajdowało się 36 obiektów nauczania i wychowania oraz 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Żłobek - 1

Szkoły Podstawowe - 12

Przedszkola - 7

Zespoły Szkół – 7 zespołów

Liceum Ogólnokształcące – 1

Domy z Pobytem Dziennym - 1

Domy z pobytem Całodobowym -1

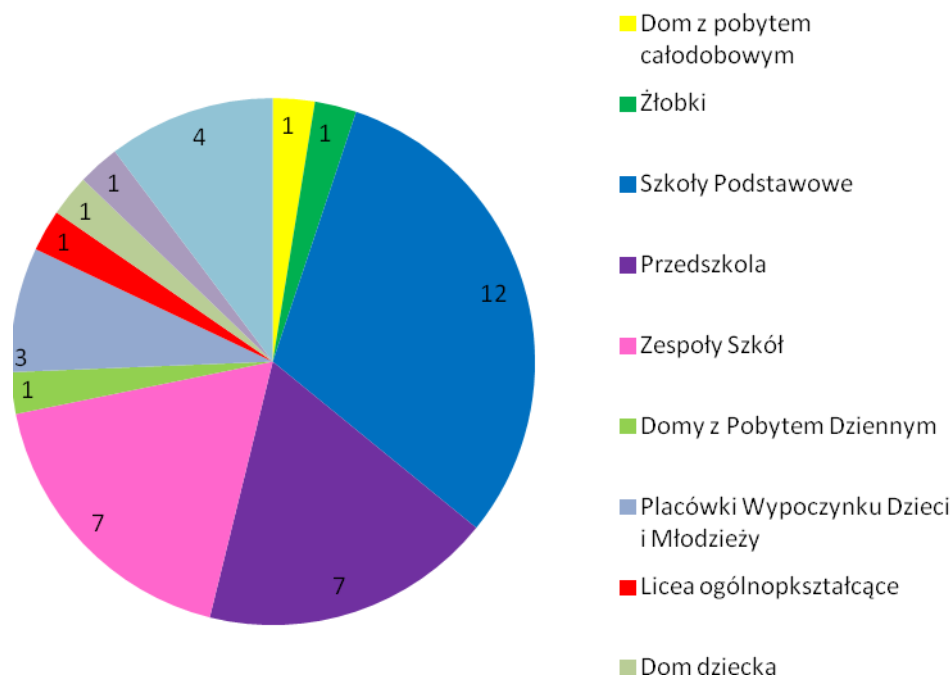
Domy Dziecka -1

Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna -1

Mieszkania dla dzieci i młodzieży – 4

W 2020r. w powiecie kazimierskim skontrolowano 17 obiektów i 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykaz placówek oświatowo wychowawczych nadzorowanych w 2020r. na terenie powiatu kazimierskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno- higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie kazimierskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2020r. przeprowadzili 29 kontrole stanu sanitarnego i higienicznego w tym 3 kontrole na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2020r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 4 decyzje administracyjne zarządzające poprawę stanu sanitarnego i higienicznego i 1 decyzję zmieniającą termin wykonania. Decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian , sufitów, podłóg , sanitariatów dla uczniów, zainstalowania właściwej wentylacji w sanitariatach , placu zabaw , mebli szkolnych, stanu technicznego schowków porządkowych , schodów wejściowych do szkoły , wymiana mebli w świetlicy-jadalni.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 17 skontrolowanych placówek 2 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego,
- 6 placówek posiadało własne oczyszczalnie ścieków. Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej,
- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Ocena rozkładów zajęć

W roku sprawozdawczym 2020r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2020r. w szkołach i przedszkolach przeprowadzono analizę stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka tj. oceniano dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu.

Nieprawidłowe zestawienie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie, na prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych.

W 2020r. pomiary mebli przeprowadzono w 3 placówkach, w badanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości tj. meble szkolne dostosowane do wzrostu uczniów. Przebadano 457 stanowiska pracy (457 uczniów objęto badaniem) w 31 oddziałach.

Wszyscy badani uczniowie korzystają z prawidłowych stanowisk pracy ucznia.

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31.12.2002r. (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na

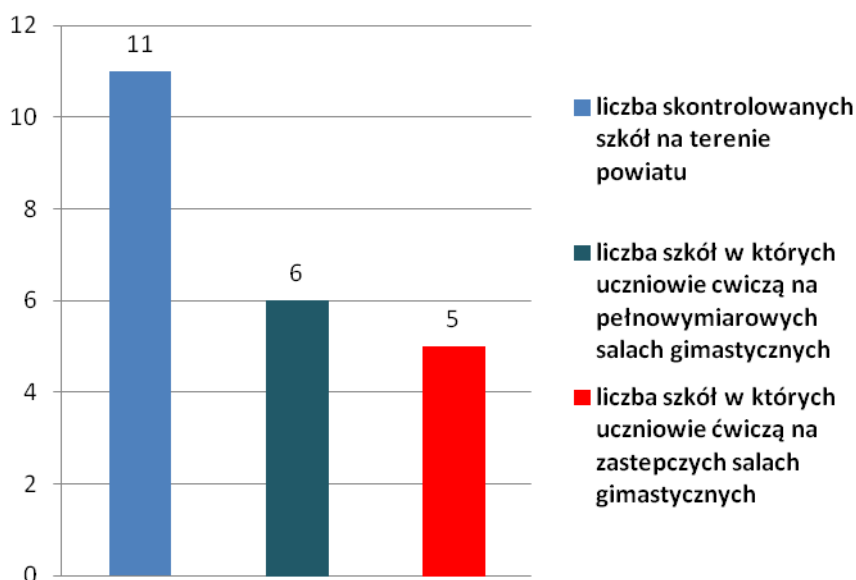
pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu kazimierskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych, zbiorowych, na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

7. Warunki do prowadzenia zajęć WF

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne , w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Na 11 skontrolowanych w 2020r. szkół z pełnej infrastruktury sportowej tj. szkolnego zespołu sportowego z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski korzysta 4 szkół podstawowych i 2 zespoły – łącznie 6 placówek.
. Pozostałe placówki zajęcia WF odbywają na zastępczych sal gimnastycznych.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2020r. na terenie powiatu kazimierskiego (skontrolowano w 2020r. 11 szkół)

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2020r.

Ponadto 1 zespół dodatkowo korzystał z basenu w ramach zajęć wychowania fizycznego. Jedna szkoła podstawowa i 1 zespół zajęcia WF oprócz sali gimnastycznej odbywają na korytarzu szkoły.

8. Warunki pobytu dzieci 5-6 letnich w szkole i przedszkolu

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano warunki pobytu dzieci w wieku 5-6 lat podczas pierwszego roku nauczania .

Niewystarczającą infrastrukturę stwierdzono w 4 placówkach, w tym głównym problemem było brak możliwości :

- wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych dzieci.

9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2020r. na terenie powiatu kazimierskiego zorganizowano 3 placówki wypoczynku w formie wyjazdowej (tj. zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych) . Łącznie z wypoczynku skorzystało 84 dzieci.

Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno – sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

10. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół skontrolowano 16 szkół)

Na terenie powiatu kazimierskiego podczas kontroli bieżących w roku 2020 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 11 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu.

-8 placówek wydawało posiłek jednodaniowy dla 606 uczniów .

-3 placówki wydawały posiłek dwudaniowy dla 210 uczniów.

Łącznie 250 uczniów korzystało w z posiłków dofinansowanych przez MOPS lub GOPS.

Wnioski

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo- wychowawczych zapewniła w 2020 r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2020r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydano 4 decyzje administracyjne podczas gdy w 2019r. wydano 7 decyzje.
4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć

- sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po każdych zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy wymaga w części placówek zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.
 6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.
 7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).
 8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie doposażane w nowe meble i wyposażenie tj; pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.
 9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2020 roku nadzorem objętych było 726 obiektów (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 35 obiektów, tj. 4,8%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami na terenie powiatu kazimierskiego.

W 2020 roku wpisano do rejestru i wydano 10 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2020r. w rejestrze figuruje 301 podmiotów o których mowa wyżej. 1 podmiot prowadzi działalność w warunkach domowych: przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: ciasta, torty i babeczki z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej.

W skontrolowanych obiektach:

przeprowadzono 64 kontrole i rekontrole sanitarne,

wydano:

- 1 decyzja zakazująca wprowadzania do obrotu porcjowanych przetworów mięsnych
- decyzje zakazujące prowadzenia działalności,
- 1 decyzja zarządzająca poprawę stanu sanitarno-technicznego,
- 1 decyzja przedłużająca termin wykonania wydanej decyzji,
- Nałożono 20 mandatów karnych na kwotę 6250,00 zł,

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 2 kontrole w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 5 próbek maliny świeżej. Pobrana próbka badana w kierunku parametrów mikrobiologicznych (*Escherichia coli*) – próbki nie kwestionowano.

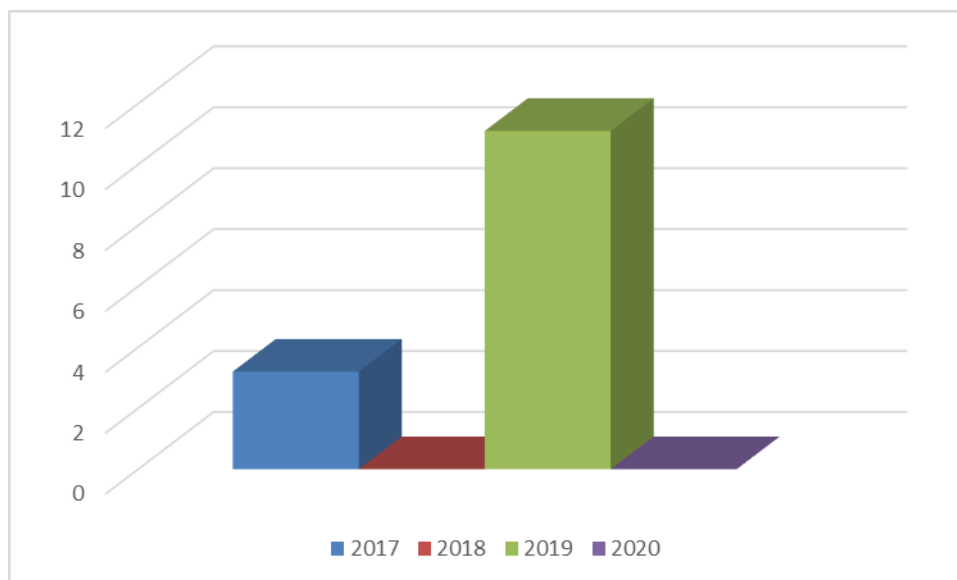
Przeprowadzono również kontrolę u producenta pietruszki w związku z pismem przekazanym przez Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie powiadomienia o niezgodności AA20.3207 (iRASFF 437705) przekazanego przez Republikę Czeską w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu – linuronu ($0,03 \pm 0,015$ mg/kg) w środku spożywczym pn. pietruszka (korzeń), pochodzącym z Polski. Podczas kontroli nie stwierdzono na stanie gospodarstwa rolnego kwestionowanej pietruszki (kwestionowana pietruszka pochodziła ze zbiorów dokonanych w 2019 roku).

W 10 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Nie

stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2019r. 2 obiekty – sklepy spożywczo-przemysłowe otrzymały Ocenę „niezgodną z wymaganiami”.

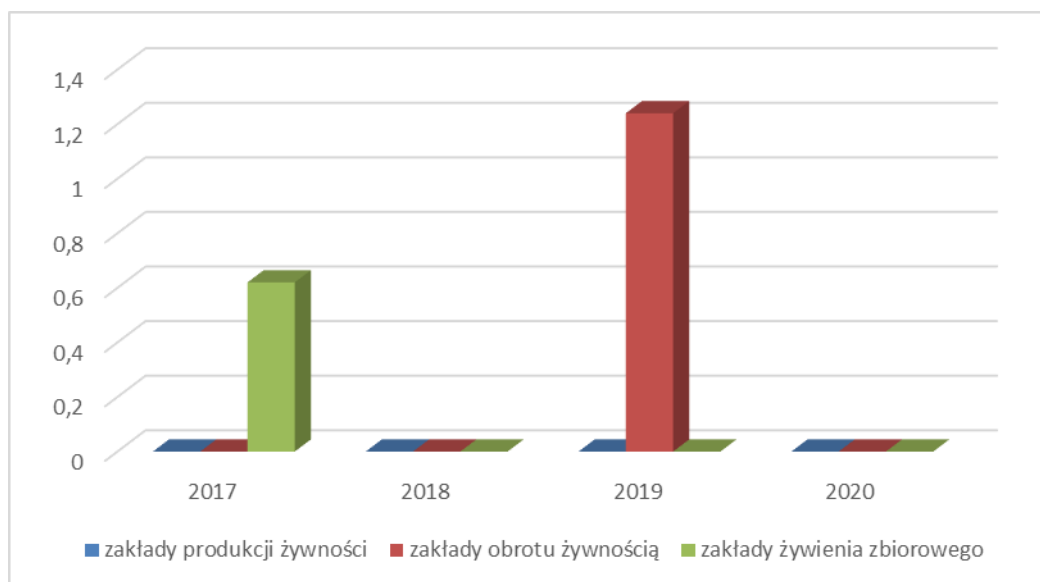
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- pomieszczenia zakładów w złym stanie sanitarno-higienicznym oraz technicznym.
- brak czystości i porządku w salach sprzedaży oraz w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych zakładów.
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- brak środków dezynfekcyjnych do rąk, urządzeń, sprzętu w terminach ważności, przy umywalkach do mycia rąk, nie są zapewnione warunki do higienicznego mycia rąk.
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, razem przechowuje się produkty do bezpośredniego spożycia z produktami nieoczyszczonymi,
- brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego (przerwy łańcuch chłodniczy) oraz brak monitorowania i dokumentowania warunków przechowywania środków spożywczych,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, brak dostatecznej ilości pojemników na odpady, kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów (brak badań właścicielskich produkowanych wyrobów), brak wyników badań potwierdzających skuteczność przeprowadzanych zabiegów myjąco-dezynfekcyjnych, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości

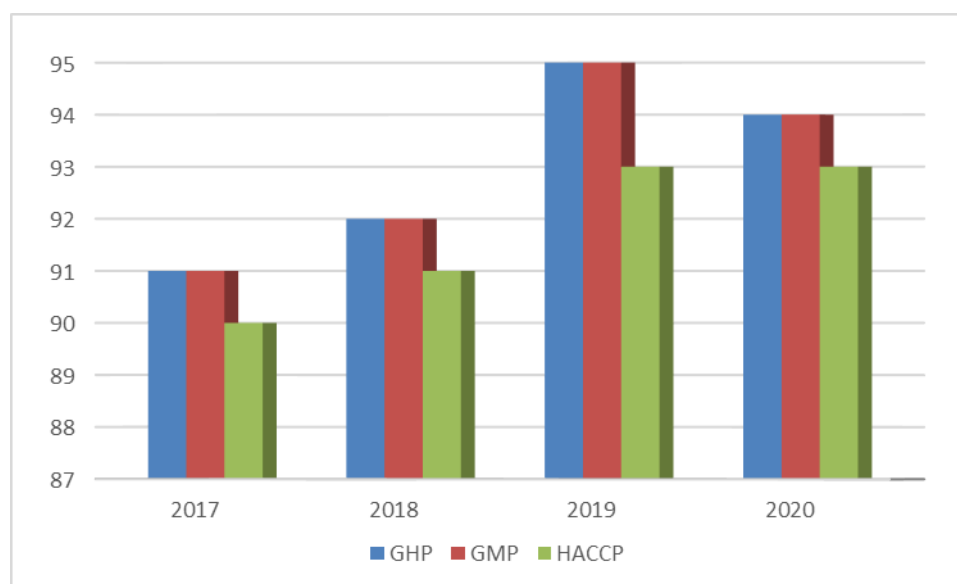
zdrowotnej. Brak weryfikacji systemu HACCP poprzez prowadzenie auditów wewnętrznych zgodnie z zapisami w dokumentacji systemu kontroli.

Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu w 2019r. - 95%, 2020r. - 94%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP pozostał na tym samym poziomie: 2019r. - 93%, 2020r. – 93%.

W związku z tym iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności i jest to głównie rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności, co miało miejsce w 2020r. system HACCP wymaga stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

- Ogółem w 2020 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 19 próbek środków spożywczych.
 - Mikrobiologicznie zbadano 15 próbek.
Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.
 - Chemicznie zbadano 4 próbki.
Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.
- 1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności nie pobierano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego próbek żywności z grupy produktów o zwiększonym prawdopodobieństwie wystąpienia materiału GM. W 2020r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.
- 2. W związku z 29 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 13 powiadomieniami informacyjnymi w ramach systemu RASFF przeprowadzono 1 kontrolę oraz rozmowy telefoniczne

W ramach podejmowanych czynności wycofywano z obrotu:

- **23 sztuki** produktu pn. Kasza gryczana prażona SONKO, numer partii: 230.9 00:11, data minimalnej trwałości: 29.01.2021, w związku ze stwierdzeniem przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – glifosatu ($0,56 \pm 0,25$ mg/kg)
- **7 sztuk** produktu pn. „KRESTO SEZAM”, 200g, nr partii: L200551V464, data minimalnej trwałości: 31.08.2021, kraj pochodzenia Indie w związku z obecnością *Salmonella* Amsterdam i *Salmonella* Livingstone w 1 z 5 zbadanych próbek
- **2 sztuki** produktu pn.: łyżka cedzakowa SMUKKEE KITCHEN, numer partii: B9630, model: 309641-4, kraj pochodzenia: Chiny, ze względu na stwierdzenie przekroczenia limitu migracji sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych z poliamidowej

- **2 sztuki** produktu pn.: Szpinak Baby Vital Fresh 200g, numery partii: 0249 2806 oraz 0249 2901, termin przydatności do spożycia odpowiednio: 19.07.2020 oraz 21.07.2020 zanieczyszczonego biologicznie.
3. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 5 obiektów, nałożono 1 mandat karny na kwotę 500zł. za zły stan sanitarno-higieniczny kontrolowanego obiektu oraz nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami. Ponadto w kontrolowanym obiekcie nie była prowadzona prawidłowo kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Mandat nałożono w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego. Wydawano zalecenie z bezzwłocznym terminem wykonania na nieprawidłowości sanitarno-higieniczne. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca nie wykazała nieprawidłowości w stanie sanitarnym obiektu.
 4. W 2020r nie zgłaszano zbiorowych zatruc pokarmowych w związku z czym nie uczestnicząco w opracowywaniu ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.
 5. Przeprowadzono 2 kontrole w trakcie trwania wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży w trakcie których dokonano 2 oceny żywienia na podstawie jadłospisów, zastrzeżeń do sposobu wyżywienia jak i stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych obiektów nie stwierdzano.
 6. Wykonano 15 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego 13,3% pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 750zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
 7. Wykonano 3 oceny teoretyczne sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, tj. 1 w obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 2 oceny żywienia w obiekcie prowadzącym żywienie dzieci w ramach wypoczynku zimowego i letniego (obiekt żywienia zbiorowego otwartego). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia w trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży.

W zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego oceniono jadłospis dekadowy diety podstawowej dla pacjentów szpitala z wykorzystaniem „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” opracowanego przez ekspertów z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie. Oceniany jadłospis „wymaga poprawy”. Wniesiono zastrzeżenia do niewystarczającego urozmaicenia posiłków podawanych na kolację, ponadto kolacja nie zawierała porcji mleka

i przetworów mlecznych, a w szczególności zalecanych fermentowanych przetworów mlecznych. Wniesiono zastrzeżenia do częstotliwości zamiany produktów mięsnych na strączkowe. Stwierdzono również zbyt niską podaż warzyw i owoców, głównie do śniadań i kolacji, co uniemożliwiło pozytywną ocenę jadłospisu. Negatywnie oceniono także uwzględnienie tłuszczów roślinnych bogatych w kwasy jedno i wielonasycone w ciągu dekady.

W ww. bloku żywienia przygotowującym posiłki dla pacjentów szpitala w 2020r. pobrano do badania laboratoryjnego próbkę posiłku całodniowego. Na podstawie wyników badań stwierdzono, iż udział energii z białka wynosi 16,8%, co jest zgodne z zaleceniami. Zgodnie z zaleceniami udział energii z białka nie powinien wynosić mniej niż 12%-13%. Udział energii z tłuszczu wynosi 32,1 %, co jest zgodne z zaleceniami. Zgodnie z zaleceniami powinien wynosić nie więcej niż 35%. Udział energii z węglowodanów wynosi 51,1% i jest zgodny z zaleceniami. Zawartość soli kuchennej wynosi 8,52g. W raporcie Światowej Organizacji Zdrowia(WHO), poświęconym diecie, żywieniu i profilaktyce chorób przewlekłych, autorzy zalecają spożycie nie więcej niż 6g. soli kuchennej w całodniowej racji pokarmowej, co w przeliczeniu na sód wynosi 2350mg/dzień. Mając na uwadze powyższe zalecono zmniejszyć ilość używanej soli w przygotowywanych posiłkach. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż nadmiar spożycia soli jest szkodliwy dla pacjentów. Duże spożycie soli kuchennej sprzyja powstawaniu nadciśnienia tętniczego krwi, a także zwiększeniu ryzyka powstania raka żołądka i udaru mózgu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku Zdroju wystosował pismo interwencyjne wraz ze sprawozdaniem z badań do wiadomości i wykorzystania służbowego podczas planowania jadłospisów w tym ograniczenia spożywania soli przez pacjentów. Dyrektor obiektu przesłał pismo informujące, iż podjęto działania naprawcze polegające na zmniejszeniu ilości soli używanej w przygotowywanych posiłkach, zwiększeniu podaży białka roślinnego. Przy planowaniu jadłospisów uwzględnione zostaną produkty węglowodanowe typu: kasza jęczmienna, ryż, makaron, zwiększona zostanie podaż ryb, ograniczona zostanie obróbka kulinarna typu smażenie, więcej będzie potraw gotowanych i duszonych.

8. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 13 kontroli. Wydano 13 decyzje zatwierdzające obiekty żywnościowe w tym 12 zatwierdzających obiekty bezwarunkowo oraz 1 decyzję zmieniającą dotychczasowy zakres prowadzonej działalności - rozszerzenie działalności.

9. Na skutek interwencji konsumentów przeprowadzono 4 kontrole, wszystkie kontrole potwierdziły zasadność interwencji tj. odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 100%.
10. Przeprowadzono 3 kontrole „Ogródków piwnych” zlokalizowanych przy sklepach spożywczych wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Kazimierzy Wielkiej w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów sanitarnych. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego w 2 obiektach, wydano zalecenia z bezzwłocznym terminem ich usunięcia. Na osoby odpowiedzialne nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300,00zł. Kontrole sprawdzające nie wykazały nieprawidłowości.
11. W związku z wystąpieniem ASF na terenie Polski i możliwością przeniesienia na teren woj. świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością. W trakcie kontroli w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami gastronomicznymi. Łącznie przeprowadzono 22 kontrole obejmujących w/w obszar. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2600 złotych. Mandaty karne nakładano za przepełnione, brudne oraz nieprawidłowe kosze na śmieci (kosze bez pokryw), przepełnione pojemniki na odpady, nieuporządkowany, zaśmiecony teren w obrębie śmietników. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze gospodarki odpadami zalecano wyposażyć obiekty w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiektach. W trakcie kontroli przeprowadzonych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

Wnioski:

W 2020r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej nieznacznie się pogorszył pomimo, iż nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

Stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu, stan wdrożenia systemu HACCP utrzymuje się na tym samym poziomie.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzоровe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów,
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów,
- Ciasta z kremem,
- Mięso i przetwory mięsne, drób, jaja,
- Żywność prozdrowotna.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej wymaga w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Pomimo nieznacznego pogorszenia się stanu sanitarno-higienicznego nadzorowanych obiektów, należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu kazimierskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności. W 2020r. wydano

1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu porcjowanych przetworów mięsnych,
1 decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego, 1 decyzję przedłużającą termin wykonania wydanej decyzji

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2020 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2020r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podejmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Profilaktyka nadwagi i otyłości – ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest pogłębienie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka oraz dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Adresatami programu są uczniowie klas starszych szkół podstawowych (V, VI, VII, VIII) oraz gimnazjaliści a realizacja programu oparta jest na metodzie projektu.

Projekty realizowane przez zainteresowane szkoły powinny służyć promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Przedmiotem projektów nie mogą być zagadnienia związane z handlem i promocją produktów żywnościowych. Ponadto projekty nie mogą być oparte na zakazach i dyskryminacji żadnej z grup produktów żywnościowych.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2018/2019 na terenie powiatu kazimierskiego przystąpiło 8 szkół podstawowych i 1 gimnazjum.

W programie łącznie uczestniczyło 368 uczniów oraz 224 rodziców, którzy aktywnie włączyli się w wybrane zadania programowe.

Koordynatorzy szkolni oraz współrealizatorzy ocenili program jako dobre narzędzie do promowania zachowań prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży.

Uczniowie chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach, ponieważ mieli wpływ na formę ich przebiegu, mogli wykazać się swoimi umiejętnościami i zainteresowaniami. W wielu przypadkach młodzież prowadziła edukację rówieśniczą oraz podejmowała działania aktywizujące, ukierunkowane na dzieci z młodszymi klasami.

W ramach programu, w szkołach odbywały się prelekcje, pogadanki z udziałem pracowników służby zdrowia, szkolne olimpiady zdrowia, konkursy wiedzy, konkursy plastyczne, gry i zabawy zespołowe, ocena własnej aktywności fizycznej na podstawie testów sprawnościowych. Podczas zajęć prowadzona była edukacja konsumencka, a w celu nagłośnienia programu na terenie szkół odbywały się inscenizacje propagujące zdrowy styl życia.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu kazimierskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej

„CZyste Powietrze Wokół Nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym

tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 7 placówek z terenu powiatu kazimierskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 107 dzieci oraz 91 rodziców.

Dzieci podczas zajęć zdobyły wiedzę jak radzić sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą w ich obecności.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje

i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu

Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 8 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku działań edukacją objęto 76 uczniów oraz 36 rodziców.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć

naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Według szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia tytoniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, a jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu

wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało 5 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku podjętych działań edukacją objęto 310 uczniów oraz 199 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych konkursach, przedstawieniach i apelach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich same decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum

„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej (IV – VIII).

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu.

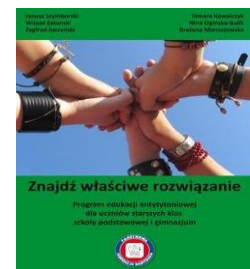
Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 7 szkół podstawowych oraz 3 gimnazja z terenu powiatu kazimierskiego.

W wyniku podjętych działań programowych edukacją objęto 318 uczniów oraz 100 rodziców.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształcić postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

Koordynatorzy szkolni programu odnotowali zauważalne zmiany w zachowaniu uczniów, którzy chętniej angażowali się w działania prozdrowotne na terenie szkoły oraz odważnie prezentowali postawy antytytoniowe.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2019/2020 ruszyła pilotażowa edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu kazimierskiego w programie wzięło udział 1 przedszkole, w związku z czym edukacją objęto 60 dzieci oraz 30 rodziców.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące ze sobą. Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, środki zastępcze) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowały 2 szkoły ponadpodstawowe, wskutek czego edukacją objęto 66 uczniów.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu B i C pt. „Podstępne WZW”

FUNDACJA
GWIAZDA
NADZIEI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu kazimierskiego w roku szkolnym 2019/2020 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiły 2 szkoły ponadpodstawowe, wskutek czego edukacją objęto 64 osoby. Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia, które przeprowadzili przedstawiciele Fundacji „Gwiazda Nadziei” oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.

Program edukacyjno-informacyjny „Znamie! Znam je?” dla szkół ponadgimnazjalnych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przystąpiła do realizacji programu profilaktyki czerniaka, który jest skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują 2 500 – 3 000 przypadków nowych zachorowań na czerniaki. Niestety blisko 40% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest bardzo łatwo uleczalny. Dziś, częściej, niż w

poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w zmianie stylu życia, jaka nastąpiła w ostatnich kilku dziesięcioleciach – większa popularność solariów i moda na opaloną skórę. W ciągu ostatnich 20 lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka. Dlatego działania mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu mają szczególne znaczenie.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Na terenie powiatu kazimierskiego w roku szkolnym 2019/2020 do realizacji programu „Znamie! Znam je?” przystąpiły 3 szkoły ponadpodstawowe.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia, które przeprowadzili przedstawiciele Fundacji „Gwiazda Nadziei” oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.

Profilaktyka uzależnień – środki psychoaktywne

W ramach działań profilaktycznych z zakresu środków psychoaktywnych Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przeprowadziła spotkanie edukacyjne dla uczniów jednej z klas Zespołu Placówek Oświatowych w Skalbmierzu.

Pracownicy Sekcji PZiOZ PSSE Busko – Zdrój omówili prezentację multimedialną „Zatrucia nowymi narkotykami (dopalaczami) w Polsce i woj. świętokrzyskim – skala problemu”, na temat konsekwencji zdrowotnych wynikających z zażywania „dopalaczy”. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Kazimierzy Wielkiej, którzy omówili konsekwencje prawne związane z posiadaniem dopalaczy, narkotyków czy innych środków psychoaktywnych.

Wnioski:

Podjęte przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną różnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w 2020r. zostały niestety mocno ograniczone z powodu zaistniałej sytuacji epidemiologii

X. PODSUMOWANIE

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się **promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych**. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W marcu 2020r. na terenie powiatu kazimierskiego, tak jak na terytorium całej Polski został ogłoszony **stan epidemii**, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach **zarządzania kryzysowego**. Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej.

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (**dyżurny telefon alarmowy**). Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w **planach zarządzania kryzysowego** pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2020r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu kazimierskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 wśród mieszkańców (kierowanie na izolację osób zakażonych oraz na kwarantannę osób z kontaktu z osobami z wynikiem pozytywnym w kierunku SARS-coV-2).

- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie kazimierskim w 2020 roku zdominowało rozprzestrzenianie się wśród mieszkańców wirusa Sars-CoV-2, który powodował zachorowania na COVID-19. Występowały ogniska zachorowań, zwłaszcza wśród osób starszych i z osłabioną odpornością. Potwierdzono **930 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **61** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **25** zgonów z powodu Coronavirusa, z czego 23 osób miało choroby współistniejące.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2019-2020 - odnotowano w **2020 r. spadek** zachorowań w stosunku do roku 2019 .

W **2020r.** na terenie powiatu kazimierskiego **nie zarejestrowano** ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W **2020 r.** na terenie powiatu kazimierskiego **nie zarejestrowano** **nowo wykrytych zakażeń HIV**.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę stan pandemii w kraju, ograniczoną liczbę kontroli sanitarnych oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w 2020r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Stan sanitarny na terenie powiatu kazimierskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie kazimierskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody, w przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość pobranych prób	54	52	55	43	31	32	21
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	10	8	4	0	1	1	0
Ilość przekroczeń fizykochemicznych	8	9	7	3	1	1	0

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2020r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, stan sanitarny na terenie powiatu kazimierskiego można ocenić, jako dobry.

W powiecie kazimierskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2020r. działalność Sekcji Nadzoru Zapobiegawczego została przedefiniowana ze względu na stan epidemii jaki wystąpił w kraju. Nadrzędnym elementem działań było uczestniczenie w zwalczaniu, zapobieganiu i przeciwdziałaniu szerzenia się epidemii SARS CoV-2. Mimo tych priorytetów Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego nie zaprzestała swoich ustawowych, podstawowych czynności i działań, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2020r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- podmiotów wykonujących działalność leczniczą
- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2020r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2020r. objęto nadzorem 36 placówek nauczania i wychowania oraz 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo-wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2020r. na poprawę w/w stanu zostało wydane 4 decyzje administracyjne. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Nadal brak jest dostatecznej ilości pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem.

Częstym zjawiskiem jest nie wykonywanie zaleceń w terminach zawartych w decyzjach. Dyrektorzy placówek niewykonywanie zaleceń w terminach tłumaczą z reguły brakiem środków finansowych na wykonanie wszystkich punktów zawartych w decyzjach i trudnościami związanymi z przetargami.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2020r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 726 obiektów tj. o 3 obiekty więcej w porównaniu do 2019r. i o 27 obiektów więcej w stosunku do roku 2018r.

W ciągu 3 lat tj. od 2018r. nadzorem objęto 41 producentów produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej.

W 35 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 64 kontrole i rekontrole sanitarne w tym 4 kontrole interwencyjne na skutek interwencji konsumentów.

Z 35 obiektów skontrolowanych w 2020r. wg ujednoczonych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 10 zakładów, nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2020r. wydano 3 decyzje w tym 1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu porcjowanych przetworów mięsnych, 1 decyzje zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego, 1 decyzję przedłużającą termin wykonania wydanej decyzji.

Nałożono 20 mandatów karnych na kwotę 6250,00 zł.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 5 obiektów żywnościowo-żywnieniowych, w których nałożono 1 mandat karne na kwotę 500zł.

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej na kwotę 382,09zł.

W ramach przeprowadzonego w 2020r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 19 próbek. Mikrobiologicznie zbadano 15 próbek, Chemicznie zbadano 4 próbki. Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.

W 2020r. odnotowano nieznaczne pogorszenie stanu wdrożenia zasad GHP i GMP, stan wdrożenia systemu HACCP nie uległ zmianie. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane objekty w związku z tym, iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez jej rozszerzanie.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Działalność w zakresie **promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej** w 2020r. zamierzano realizować zgodnie z celami **Narodowego Programu Zdrowia**.

Jednakże po wprowadzeniu stanu epidemii działalność edukacyjna została skierowana na profilaktykę zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukacją prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2020r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców w zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
- nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, w tym monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie SARS-CoV-2 i innych zagrożeń,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezwzględnego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- pomimo skoordynowania działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ciągłego prowadzenia monitoringu w celu wyeliminowania negatywnego zjawiska, jakim było rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 - jest on w dalszym ciągu, zagrażając zdrowiu i życiu ludzi, szczególnie ludzi starszych i z chorobami współistniejącymi,
- występowanie środowisk „antyszczepionkowych”, których działania przyczyniają się do zmniejszania wykonawstwa szczepień u dzieci.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2020 roku w dalszym ciągu na dobrym poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.